

Sygn. akt I C 111/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2021 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Sidyk

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2021 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...) z siedzibą w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. powództwo oddała;
2. zasądza od powódki M. M. na rzecz pozwanego (...) z siedzibą w W. kwotę 10 817 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. nie obciąża powódki kosztami procesu w pozostałej części.

Sygn. akt IC 111/20

UZASADNIENIE

Powódka M. M. wystąpiła przeciwko pozwanemu (...) w W. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy w W. z dnia 7 września 2017 roku, w sprawie XXV C (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności co do powódki.

Uzasadniając swoje żądanie powódka wskazała, że rozstrzygnięcie w sprawie, w której wydano wyrok oparto na umowie o kredyt hipoteczny z dnia 14 lipca 2008 roku zawartej przez powódkę z (...) Bankiem S.A., która - według powódki - zawiera szereg zapisów kształtujących prawa i obowiązki powódki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jej interesy. Zapisy umowy dotyczące oprocentowania kredytu hipotecznego zawarte w umowie z powódką dają Bankowi pełną swobodę decydowania czy zmienić oprocentowanie, w jakim zakresie i w jakim kierunku. Czynniki i parametry kształtujące i wpływające na wysokość oprocentowania zostały wskazane w umowie w sposób ogólnikowy, niejednoznaczny. Przez takie sformułowania postanowień umowy Bank zapewnił sobie możliwość wprowadzenia takich zmian oprocentowania, które będą uwzględniać wyłącznie interes ekonomiczny Banku, przerzucając cały ciężar finansowy łączącej strony umowy oraz ryzyko, które towarzyszy umowom kredytowym o zmiennym oprocentowaniu, na konsumenta. Prowadzi to do uznania całej umowy za nieważną ze skutkiem ex tunc. Odnosząc się do zapisów umowy dotyczących indeksowania kredytu udzielonego w złotych do waluty CHF powódka zarzuciła również, że sposób, w jaki był ustalany ten kurs wymiany nie został podany, ani w umowie, ani w regulaminie. Powódka wskazała, że kursy zarówno kupna jak i sprzedaży waluty, po których przeliczane są kwota kredytu i raty kapitałowo - odsetkowe obliczane są każdorazowo w tabeli sporządzanej przez Bank. W postanowieniach umowy i regulaminu nie wskazano natomiast, jakimi przesłankami kieruje się Bank ustalając wysokość kursu kupna i sprzedaży

waluty obcej. Przedmiotowe zapisy jako niedozwolone postanowienia umowne nie mogą stanowić elementu treści stosunku prawnego i nie wiążą konsumenta od zawarcia umowy, wpływają zatem na ważność całej umowy (k. 3-10).

Pozwany (...) w W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, że w jego ocenie powództwo jest niezasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie, w szczególności powódka usiłuje doprowadzić do ponownej merytorycznej oceny sprawy prawomocnie już zakończonej, podczas gdy podstawą żądania z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. nie mogą być twierdzenia i zarzuty, które powinny być badane i oceniane w toku merytorycznego rozpoznania sprawy. W konsekwencji powódka zmierza do naruszenia zasad dwuinstancyjności postępowania jak i powagi rzeczy osądzonej. W przedmiotowej sprawie zdarzeniem, na którym oparto klauzulę wykonalności jest tytuł egzekucyjny stanowiący orzeczenie sądu - co za tym idzie tytuł ten korzysta z powagi rzeczy osądzonej. Przesłanka z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. znajduje zastosowanie jedynie w odniesieniu do tytułów egzekucyjnych niebędących orzeczeniami sądowymi. Pozwany podkreślił, że zarzuty podniesione przez powódkę zmierzają do podważenia prawomocnego orzeczenia, jakim jest wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 września 2017 roku w sprawie XXV C (...). Podniesione przez powódkę okoliczności nie stanowią żadnej z podstaw wskazanych w art. 840 k.p.c., mogących doprowadzić do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego, w związku z czym w ocenie pozwanego powództwo powinno być oddalone. Pozwany z daleko idącej ostrożności procesowej odniósł się również w odpowiedzi na pozew do zarzutów powódki dotyczących zawartej przez powódkę i Bank umowy kredytu hipotecznego, będącej przedmiotem badania w sprawie XXV C (...) (k. 74-79).

Sąd ustalił, co następuje:

W pozwie z dnia 4 lipca 2016 roku wniesionym do Sądu Okręgowego w W. powód (...) Bank (...) S.A. w W. dochodził zasądzenia określonych sum pieniężnych solidarnie od pozwanych (...) Spółki z o.o. w W. i M. M.. Powód swoje roszczenie wywodził z umowy kredytu z dnia 14 lipca 2008 roku o numerze (...) na kwotę 340 380 CHF. Umowa została zabezpieczona hipoteką umowną kaucyjną do kwoty 510 570 CHF ustanowioną na nieruchomości położonej w miejscowości O., należącej do pozwanego (...) Spółkę z o.o. w W.. Kredytobiorca M. M. nie spłaciła kredytu, w związku z czym Bank wypowiedział umowę pismem z dnia 11 lutego 2016 roku.

Zarówno pozwana M. M. jak i (...) Spółka z o.o. w W. podniosły w odpowiedziach na pozew i w toku procesu szereg zarzutów, w tym m.in. dotyczących: ustalania wysokości stopy zmiennego oprocentowania; sprzeczności umowy z zasadą walutowości; sprzeczności umowy z zasadami współzycia społecznego, naturą stosunku prawnego, dobrymi obyczajami i z ustawą (art. 58 k.c.); braku określenia w umowie świadczeń stron umowy kredytu, tj. sprzeczności umowy z art. 69 ust. 1 Prawa bankowego, powodującej bezwzględnie nieważność umowy; ukształtowania klauzuli waloryzacyjnej zawartej w umowie w sposób niezgodny z art. 385⁽¹⁾ k.c. - jako tzw. klauzuli abuzywnej; występowania w umowie szeregu klauzul abuzywnych związanych z przyznaniem Bankowi prawa do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu kursem CHF; rażąco nierówności świadczeń stron przez to, że zgodnie z umową wypłata udzielonego kredytu następowała według kursu kupna, natomiast wysokość rat ustalana była na podstawie kursu sprzedaży waluty; wprowadzenia do umowy ukrytej prowizji; naruszenia przez Bank obowiązku informacyjnego w stosunku do pozwanych.

Wyrokiem z dnia 7 września 2017 roku w sprawie XXV C (...) Sąd Okręgowy w W. zasądził od pozwanych M. M. i (...) Spółki z o.o. w W. solidarnie na rzecz (...) Banku (...) S.A. w W. kwotę 266 570, 72 CHF wraz z odsetkami umownymi od dnia 4 lipca 2016 roku oraz kwotę 6 399, 23 CHF, przy czym zastrzegł dla pozwanego (...) Spółki z o.o. w W. prawo powoływania się na ograniczenie odpowiedzialności do opisanej w wyroku nieruchomości.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy w W. odniósł się szeroko do każdego z zarzutów pozwanych i nie podzielił żadnego z nich. Uznał m.in., że przedmiotowy kredyt był kredytem walutowym, umowa nie zawierała zakazu wypłaty kredytu w walucie kredytu; przy zawieraniu umowy nie doszło do naruszenia art. 358 k.c. i jej nieważności z tego tytułu; umowa

kredytu z dnia 14 lipca 2008 roku była umową zawartą w walucie obcej i dozwoloną; umowa zawierała wszystkie niezbędne elementy określone w Prawie bankowym, nie naruszała art. 69 Prawa bankowego, ani art. 353¹ k.c.; umowa była zgodna z zasadami współżycia społecznego, naturą stosunku prawnego i dobrymi obyczajami; obowiązek informacyjny został prawidłowo zrealizowany, gdyż powód w sposób należyty i rzetelny poinformował stronę pozwaną o istnieniu ryzyka kursowego związanego z umową; umowa nie zawierała klauzul abuzywnych; świadczenia stron były ekwiwalentne, a waluta mogła być przez pozwanych dowolnie wybrana.

Wyrok uprawomocnił się z dniem 28 grudnia 2018 roku.

/ **dowód:** pozew z dnia 4 lipca 2016 roku (k. 2-5 akt sprawy XXV Co (...)), odpowiedzi na pozew pozwanych (k. 62-67, k. 71-76 akt sprawy XXV Co (...)), wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 września 2017 roku z uzasadnieniem (k. 170, k. 171-178 akt sprawy XXV Co (...))/

Postanowieniem z dnia 20 maja 2019 roku w sprawie XXV Co(...) Sąd Okręgowy w W. nadał klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 września 2017 roku, sygn. akt XXV C(...), na rzecz (...) z siedzibą w W., na którego przeszło uprawnienie wierzyciela (...) Bank (...) S.A. w W. w stosunku do dłużnika M. M. i (...) Spółka z o.o. w W..

/ **dowód** : postanowienie Sądu Okręgowego w W. z dnia 20 maja 2019 roku z uzasadnieniem (k. 29-30 akt sprawy XXV (...))/

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c. (w brzmieniu obecnie obowiązującym), dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeżeli:

- 1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście,
- 2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, na zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zgłoszenie tego zarzutu w sprawie było z mocy ustawy niedopuszczalne, a także na zarzucie potrącenia;
- 3) małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787 (k.p.c.), wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zauważyć przede wszystkim należy, że powódka M. M. podniosła w pozwie i w toku procesu zarzuty dotyczące samej zasady odpowiedzialności powódki wobec podmiotu, który wystąpił z pozwem w sprawie sygn. akt XXV C(...) Sądu Okręgowego w W. oraz podstawy i wysokości zasądzonego od niej w tej sprawie świadczenia.

Wymaga podkreślenia, że powództwo opozycyjne przewidziane w art. 840 k.p.c. nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym, ma ono na celu pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, a nie podważenie treści orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. W związku z tym nie jest dopuszczalne badanie słuszności wyroku sądowego, na podstawie którego toczy się przeciwko stronie egzekucja, ani też merytoryczna zmiana uprzednio wydanego prawomocnego lub natychmiast wykonalnego orzeczenia w oparciu o przepis art. 840 k.p.c. Zasadność powództwa przeciwegzekucyjnego dotyczącego orzeczenia sądowego może być rozpatrywana tylko na podstawie zdarzeń, które nastąpiły po wydaniu orzeczenia, nie może ono więc być oparte na zarzutach poprzedzających wydanie

tytułu egzekucyjnego. Podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego nie mogą więc być zarzuty skierowane przeciwko orzeczeniu, zmierzające do zmiany jego treści. W konsekwencji przedmiotem rozpoznania w takiej sprawie nie mogą być zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, prowadziłyby to bowiem do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń.

(por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1972 roku, II PR 372/72, OSP 1973/11/222; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 3 października 2003 roku, IACa 135/03, OSA 2005/7/29; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 2 listopada 2011 roku, I ACa 843/11, LEX nr 1133348; uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2012 roku, III CZP 16/12, OSNC 2012/11/129; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 czerwca 2016 roku, V ACa 829/15, LEX nr 2073863; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 sierpnia 2016 roku, I ACa 569/16, LEX nr 2138370; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2018 roku, II CSK 664/17, OSNC 2019/7-8/79 i przytoczone tam orzecznictwo).

Regulacja zawarta w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. ma również na celu wyeliminowanie z podstawy żądania pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego orzeczenie sądowe takich okoliczności faktycznych, które zostały pominięte w postępowaniu rozpoznawczym jako spóźnione albo nie zostały w ogóle zgłoszone.

(por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 roku z uzasadnieniem, II CSK 781/14, LEX nr 1918811; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2016 roku, II CSK 489/16, LEX nr 2142553).

Na kanwie niniejszej sprawy należy stwierdzić, że powódka M. M. nie powołuje się na żadne zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wierzyciela wygasłoby lub nie mogło być egzekwowane. Art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub zdarzenia, wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. Do zdarzeń w rozumieniu tego przepisu zalicza się zjawiska i stany świata zewnętrznego (zdarzenia niezależne od woli stron) oraz objawy wewnętrznego życia stron (zdarzenia zależne od woli stron), z którymi przepisy prawa materialnego łączą wygaśnięcie zobowiązań albo, które powodują niemożność egzekwowania świadczeń wynikających z tytułu egzekucyjnego.

W literaturze przedmiotu wskazuje się na takie zdarzenia wywołujące na gruncie prawa cywilnego materialnego skutek wygaśnięcia zobowiązania jak np. spełnienie świadczenia, potrącenie, odnowienie, przyjęcie innego świadczenia przez wierzyciela w zamian za objęte tytułem, niemożność świadczenia, zwolnienie z długu. Jako przykład skutku niemożności egzekwowania świadczenia wskazuje się np. przedawnienie, odroczenie terminu spełnienia świadczenia, rozłożenie świadczenia na raty.

Powódka nie powołuje się na tego rodzaju okoliczności, zaś zarzuty przez nią zgłaszane dotyczące umowy kredytu hipotecznego z dnia 14 lipca 2008 roku podlegały lub mogły podlegać ocenie w postępowaniu w sprawie XXVC (...) Sądu Okręgowego w W., tj. mogły być przywołane w toku procesu jak i w apelacji; nie mogą zaś stanowić podstawy niniejszego powództwa opozycyjnego.

Nie zmienia powyższej oceny treść wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 26 stycznia 2017 roku, (...), w sprawie (...) SA przeciwko J. G.. Zgodnie z tym orzeczeniem, dyrektywę 93/13 należy interpretować w ten sposób, że nie stoi ona na przeszkodzie uregulowaniu prawa krajowego, które zakazuje sądowi krajowemu ponownego badania z urzędu, czy warunki umowy mają nieuczciwy charakter, jeżeli w orzeczeniu korzystającym z powagi rzeczy osądzonej wydane zostało już rozstrzygnięcie w przedmiocie zgodności z prawem całości kształtu warunków owej umowy w świetle rzeczony dyrektywy.

Jak wynika z treści uzasadnienia Sądu Okręgowego w W. w sprawie XXVC (...), całości kształt przedmiotowej umowy kredytu hipotecznego z dnia 14 lipca 2008 roku został uznany za zgodny z prawem.

Natomiast, zgodnie z prawem Unii, według stanowiska Trybunału Sprawiedliwości w wyroku z dnia 26 stycznia 2017 roku, celem zasady skutecznej ochrony sądowej konsumentów nie jest przyznanie prawa dostępu do dwóch instancji sądowych, ale jedynie zapewnienie prawa dostępu do sądu.

Należy zauważyć, że prawo polskie umożliwia stronie skorzystanie nie tylko z dwóch instancji sądowych, ale przewiduje szereg instytucji służących lub mogących skutkować ponownym badaniem i podważeniem lub ponowną oceną prawomocnego rozstrzygnięcia, np. skarga o wznowienie postępowania, skarga kasacyjna, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, skarga nadzwyczajna.

Natomiast powództwo przeciwegzekucyjne służy innym celom określonym w art. 840 k.p.c. Przyjmowanie, że także powództwo przeciwegzekucyjne miałyby służyć kwestionowaniu prawomocnych orzeczeń sądowych w oparciu o przesłanki występujące już i możliwe do powołania w postępowaniu rozpoznawczym, w którym zapadł tytuł wykonawczy, doprowadziłoby do niebezpieczeństwa nagminnego naruszania powagi rzeczy osądzonej, wprowadzałoby brak pewności co do mocy wiążącej prawomocnych orzeczeń, brak stabilności obrotu prawnego.

Nadmienić należy, że wszystkie zarzuty podnoszone przez powódkę w pozwie w niniejszej sprawie (np. dotyczące oprocentowania, indeksowania kredytu do CHF, stosowania przez Bank odmiennych kursów kupna i sprzedaży i inne), były już przedmiotem badania w sprawie XXV C (...) przez Sąd Okręgowy w W., który uznał je za niezasadne. Sąd ten badał m.in. kwestie związane z możliwością istnienia w treści umowy kredytu hipotecznego z dnia 14 lipca 2008 roku klauzul niedozwolonych. Badane było w toku postępowania przed Sądem Okręgowym w W. zastosowanie waluty CHF w umowie, badane było ryzyko walutowe, tyle że Sąd doszedł do innych wniosków w tym względzie niż powódka.

Natomiast fakt, że stanowisko Sądu było odmienne od stanowiska powódki i nie satysfakcjonujące powódki, nie daje podstawy do tego, aby badać te same kwestie, dotyczące m.in. klauzul abuzywnych, po raz kolejny w ramach powództwa przeciwegzekucyjnego. W ten sposób każde inne ujęcie przez stronę w formie zarzutu jakiegoś aspektu tego samego zagadnienia czy problemu, mogłoby prowadzić do wytaczania kolejnych powództw przeciwegzekucyjnych, co byłoby niedopuszczalne. Ewentualny nieuczciwy charakter postanowień umowy z dnia 14 lipca 2008 roku był już wszechstronnie badany w ramach postępowania w sprawie XXV C (...). Zgodnie zaś ze stanowiskiem Trybunału Sprawiedliwości w powołanej sprawie C-421/14, ochrona konsumenta nie jest absolutna. W ocenie Sądu, nie może ona być aż tak daleko idąca, że konsument w przeciwieństwie do innych uczestników postępowań sądowych, mógłby kwestionować orzeczenia Sądu bez żadnych ograniczeń aż do uzyskania korzystnego dla siebie rozstrzygnięcia.

Z tych wszystkich względów, Sąd oddalił powództwo.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 roku, poz. 265).

Z uwagi na znaczną wysokość wszystkich kosztów procesu, nakład pracy pełnomocnika strony przeciwnej i obecną sytuację materialną powódki, Sąd uznał za zasadne nieobciążanie powódki wszystkimi kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Dodatkową gratyfikację ze względu na postępowanie zażaleniowe, uwzględniając w zasadzie pisemny udział strony pozwanej w procesie, brak uczestnictwa strony w rozprawie, Sąd uznał za niekoniczną w tym przypadku.

W związku z powyższym, Sąd zasądził na rzecz pozwanego od powódki jedynie koszty zastępstwa procesowego za postępowanie rozpoznawcze w pierwszej instancji, natomiast nie obciążał dodatkowo powódki kosztami zastępstwa procesowego poniesionymi przez pozwanego w postępowaniu zażaleniowym (pkt 3 wyroku).